

HRVATSKI CENTAR
ZA POLJOPRIVREDU, HRANU I SELO

PROGRAM RADA

ZA 2012.

Zagreb, prosinac 2011.

SADRŽAJ

Program rada Centra za 2012.	3
1. Ured ravnateljice	3
2. Zavod za zaštitu bilja	4
3. Zavod za vinogradarstvo, vinarstvo i voćarstvo	12
4. Zavod za sjemenarstvo i rasadničarstvo	17
5. Zavod za tlo i očuvanje zemljišta	20
6. Zavod za poljoprivrednu proizvodnju i hranu	24
7. Zavod za agrarnu ekonomiku i selo	26

Uvod

Hrvatski centar za poljoprivredu, hranu i selo (u daljnjem tekstu: Centar), 10000 Zagreb, osnovan je na temelju Zakona o osnivanju Hrvatskog centra za poljoprivredu, hranu i selo (NN 25/09 i 124/10 – u daljnjem tekstu: Zakon).

Djelatnost Centra se obavlja temeljem članka 3. Zakona, a putem ustrojstvenih jedinica koje sukladno Statutu čine: Ured ravnateljice, Zavod za zaštitu bilja, Zavod za vinogradarstvo, vinarstvo i voćarstvo, Zavod za sjemenarstvo i rasadničarstvo, Zavod za tlo i očuvanje zemljišta, Zavod za poljoprivrednu proizvodnju i hranu i Zavod za agrarnu ekonomiku i selo.

S danom 31. prosincem 2011., Centar ima zaposleno 163 djelatnika/ce od čega je 15 doktora znanosti, 17 magistara znanosti, 79 djelatnika/ca je visoke stručne spreme, 4 djelatnika/ce je više stručne spreme, 41 djelatnika je srednje stručne spreme i 7 ostale spreme.

Program rada Centra za 2012.

Ciljevi obavljanja djelatnosti Centra su određeni Zakonom i čine osnovu programa rada Centra za 2012.

To su: razvijanje istraživačkog rada, poticanje procesa prilagodbe poljoprivrednog sektora i ruralnog prostora; prenošenje znanja iz područja poljoprivrede korisnicima; provođenje analitičkih i dijagnostičkih poslova, praćenje te davanje preporuka i prognoza proizvođačima, izdavanje dokumenata u područjima zaštite bilja, vinogradarstva, voćarstva, vinarstva, maslinarstva, sjemena, sadnog materijala, stanja tla; istraživanje u području poljoprivredne proizvodnje, poljoprivredno prehrambene politike, novih proizvodnih programa u poljoprivredi; suradnja s gospodarstvom u području primjene rezultata znanstvenih i stručnih istraživanja; istraživanje upravljanja i ekonomike poljoprivredne proizvodnje. Ovi zacrtani ciljevi ostvarivat će se u skladu s financijskim, kadrovskim i tehničkim potencijalom raspoloživim u Centru.

1. URED RAVNATELJICE

U Uredu ravnateljice u 2012. planiraju se nastaviti aktivnosti određene Zakonom i Statutom Centra, kako slijedi:

- Koordinacija, kontrola i praćenje provedbe godišnjeg programa rada ustrojstvenih jedinica Centra,
- Nastavlja se obavljanje poslova organizacije, kontrole i praćenja izvršenja svih financijskih i računovodstvenih poslova u suglasju s pozitivnim propisima koji reguliraju financijsko i računovodstveno poslovanje Centra te pripremanje analiza i financijskih izvješća za potrebe ravnateljice i Upravnog vijeća Centra,
- Nastavlja se obavljanje pravnih i kadrovskih poslova Centra, izrada pravilnika i drugih normativnih akata iz djelokruga rada Centra kao i sudjelovanje u izradi prijedloga propisa iz djelokruga rada Ministarstva poljoprivrede,
- Nastavlja se praćenje i osiguravanje pravilne primjene zakona i drugih propisa, zastupanje Centra u postupcima pred sudovima, upravnim i drugim državnim tijelima,
- Nastavlja se obavljanje poslova u vezi vođenja popisa imovine i zaštite, poslova evidentiranja i arhiviranja predmeta, zaštita arhivske građe te donošenje propisa iz te oblasti,
- Nastavlja se rješavanje imovinsko pravnih odnosa Centra,
- Nastavlja se obavljanje poslova javne nabave sukladno propisima i nabave uopće sukladno potrebama Zavoda i Centra u cjelini,

- Nastavlja se vođenje brige o dodatnoj edukaciji i stručnom usavršavanju djelatnika Centra sukladno stručnom području kojeg obavljaju u Centru te raspoloživim financijskim sredstvima, sudjelovanje i rad u stručno-znanstvenim skupovima, seminarima, radionicama i sl. u zemlji i inozemstvu, a od interesa su Centra,
- Nastavlja se izrada i donošenje i drugih akata sukladno propisima.
- Nastavlja se usavršavanje djelatnika putem raznih seminara iz oblasti prava, računovodstva, javne nabave, arhiva i arhivske građe i dr.

2. ZAVOD ZA ZAŠTITU BILJA

U Zavodu za zaštitu bilja u 2012. planira se obavljanje sljedećih poslova:

U Zavodu za zaštitu bilja planira se obavljanje poslova iz područja fitomedicine (zaštite bilja) koji također uključuju i stručno znanstvena istraživanja sukladno Zakonu o biljnom zdravlju (NN 75/05, 25/09, 55/11) i Zakonu o sredstvima za zaštitu bilja (NN 70/05, 25/09) te njihovim pratećim propisima, Međunarodnoj konvenciji o zaštiti bilja iz 1992, EPPO protokolima (European Plant Protection Organization) kao i pozitivnim propisima Europske Unije, OECD-a (Organisation for Economic, Co-operation and Development), FAO-a (Food and Agriculture Organization) i WHO-a (World Health Organization). Poslovi se nastavljaju provoditi u tri odjela: Odjel za biljno zdravlje, Odjel za sredstva za zaštitu bilja i Odjel za dijagnostiku.

2.1. U Odjelu za biljno zdravlje provest će se sljedeći poslovi sukladno Zakonu o biljnom zdravlju i Zakonu o sredstvima za zaštitu bilja te pratećim propisima:

Nastavit će se provođenje programa posebnog nadzora (PPN-a) koji uključuje otkrivanje karantenski štetnih organizama, izvještavanje o njihovoj nazočnosti, pojavi i širenju, procjenu rizika od karantenski štetnih organizama, razrađivanje i predlaganje preventivnih mjera i mjera njihova suzbijanja. Način provođenja, nositelje i provoditelje posebnog nadzora i štetne organizme radi kojih se obavlja posebni nadzor određuje ministar godišnjim programom, na prijedlog čelnika nadležne uprave. U sklopu PPN-a stručnjaci redovito aktivno sudjeluju na međunarodnim skupovima te EPPO radionicama i panelima. Programi se provode zajedno s fitosanitarnim inspektorima MP. Na temelju rezultata PPN-a izradit će se godišnja izvješća za MP temeljem kojih Republika Hrvatska izvješćuje EPPO o pojavi ili širenju određenih štetnih organizama bilja na teritoriju RH što je u skladu s uvjetima koje mora RH ispuniti kao članica EPPO-a. Budući da MP još nije donijelo konačan plan PPN-a, sukladno iskustvima iz prošlih godina dajemo plan za 2012. za koje pretpostavljamo da će se nastaviti:

- ***Globodera rostochiensis* i *Globodera pallida*** (Direktiva Vijeća 2000/29/EZ, Prilog I, Dio A, Odjeljak II., Direktiva Vijeća o suzbijanju krumpirovih cistolikih nematoda 69/465/EEZ, Direktiva Vijeća 2007/33/EZ o suzbijanju krumpirovih cistolikih nematoda, Pravilnik o mjerama za sprječavanje unošenja i širenja organizama štetnih za bilje, biljne proizvode i druge nadzirane predmete i mjerama suzbijanja tih organizama Popis I, Dio A, Odjeljak II (NN 74/06), Naredba o poduzimanju mjera radi sprječavanja širenja i suzbijanja zlatne krumpirove cistolike nematode – *Globodera rostochiensis* Woll. i blijedožute krumpirove cistolike nematode – *Globodera pallida* Stone (NN 122/07), Pravilnik o mjerama za sprječavanje širenja i suzbijanje krumpirovih cistolikih nematoda (NN 2/10), Popis sorata krumpira, priznatih u Republici Hrvatskoj, za koje je utvrđeno da su otporne na krumpirove cistolike nematode (NN 87/06, 84/10).
- ***Synchytrium endobioticum*** (Direktiva Vijeća 2000/29/EZ Prilog I.; Dio A, Odjeljak I.; Direktiva Vijeća o suzbijanju krumpirova raka 69/464/EEZ; Pravilnik o mjerama za sprječavanje unošenja i širenja organizama štetnih za bilje, biljne proizvode i druge nadzirane predmete i mjerama suzbijanja tih organizama Popis I, Dio A, Odjeljak II. (NN 74/06, 84/10), Naredba o poduzimanju mjera

za sprječavanje i suzbijanje krumpirova raka, koji uzrokuje gljiva *Synchytrium endobioticum* (Schilb.) Perc. (NN 72/06).

➤ ***Ralstonia solanacearum* i *Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus*** (Direktiva Vijeća 2000/29/EZ Prilog I., Dio A, Odjeljak I.; Direktiva Vijeća o suzbijanju štetnog organizma *Ralstonia solanacearum* (Smith) Yabuuchi et al. 98/57/EZ; Direktiva Komisije 2006/63/EC kojom se izmjenjuju i dopunjuju Prilozi II do VII Direktive Vijeća 98/57/EEZ o suzbijanju smeđe truleži gomolja krumpira.; Direktiva Vijeća 2000/29/EZ, Prilog I., Dio A, Odjeljak I.; Direktiva Vijeća o suzbijanju prstenaste truleži krumpira 93/85/EZ; Direktiva Komisije 2006/56/EC kojom se izmjenjuju i dopunjuju Prilozi Direktive Vijeća 93/85/EEZ o kontroli prstenaste truleži krumpira. Pravilnik o mjerama za sprječavanje unošenja i širenja organizama štetnih za bilje, biljne proizvode i druge nadzirane predmete i mjerama suzbijanja tih organizama Popis I., Dio A, Odjeljak II. (NN 74/06, 84/10); Pravilnik o provođenju sustavnog istraživanja i mjera za sprječavanje širenja i suzbijanja smeđe truleži gomolja krumpira i bakterijskog venuća krumpira i rajčice, koju uzrokuje bakterija *Ralstonia solanacearum* (Smith) Yabuuchi et al. (NN 119/06, 89/08); Pravilnik o provođenju sustavnog istraživanja i mjera za sprječavanje širenja i suzbijanje prstenaste truleži gomolja krumpira, koju uzrokuje bakterija *Clavibacter michiganensis* (Smith) Davis et al. ssp. *sepedonicus* (Spieckermann et Kotthoff) (NN 119/06, 89/08).

➤ ***Bursaphelenchus xylophilus*** (Direktiva Vijeća 2000/29/EC Annex II, Part A, Section I, Annex IV, Part A, Section I; Odluka Komisije 2006/133/EC, 2008/340/EC, 2008/378/EC, 2008/489/EC, 2008/684/EC, 2008/790/EC, 2008/954/EC, 2009/420/EC, 2009/462/EC i 2009/993/EC; EPPO A1 karantenska lista; Pravilnik o mjerama za sprječavanje unošenja i širenja organizama štetnih za bilje, biljne proizvode i druge nadzirane predmete i mjerama suzbijanja tih organizama; Popis II., Dio A, Odjeljak I., Popis IV., Dio A, Odjeljak I. (NN 74/06, 84/10); Pravilnik o fitosanitarnim zahtjevima kojima mora udovoljavati drveni materijal za pakiranje u međunarodnom prometu (NN 14/06, 122/07); Pravilnik o mjerama za sprječavanje unošenja i širenja borove nematode *Bursaphelenchus xylophilus* (Steiner et Buhner) Nickle et al. (NN 80/08).

➤ ***Phytophthora ramorum*** (Odluke Komisije 2002/757/EC, 2004/426/EC i 2007/201/EC; Pravilnik o mjerama za sprječavanje unošenja i širenja gljive *Phytophthora ramorum*, Werres, De Cock & Man in 't Veld sp. nov. (NN 64/08).

➤ ***Diabrotica virgifera virgifera*** (Direktiva Vijeća 2000/29/EC, Annex I/Part A/Section I; Odluke Komisije 2003/766/EC, 2006/564/EC i 2008/644/EC; Preporuka Komisije 2006/565/EC; Pravilnik o mjerama za sprječavanje unošenja i širenja organizama štetnih za bilje, biljne proizvode i druge nadzirane predmete i mjerama suzbijanja tih organizama, Popis I, dio A, odjeljak II, pododjeljak (a) (NN 74/06, 84/10); Pravilnik o mjerama za sprječavanje širenja kukuruzne zlatice - *Diabrotica virgifera virgifera* LeConte (NN 80/08).

➤ ***Pepino mosaic virus* – PepMV** (Odluka Komisije 2004/200/EC o mjerama sprječavanja unošenja i širenja unutar Zajednice PepMV-a.; Naredba o mjerama za sprječavanje unošenja i širenja *Pepino mosaic virusa* (NN 56/08, 46/11).

➤ ***Dryocosmus kuriphilus*** (Odluka Komisije 2006/464/EC; Pravilnik o mjerama za sprječavanje unošenja i širenja kestenove ose šiškariče – *Dryocosmus kuriphilus* Yasamatsu (NN 124/08).

➤ ***Anoplophora chinensis*** (Direktiva Vijeća 2000/29/EC Annex I, Part A, Section I; Odluka Komisije 2008/840/EC; Pravilnik o mjerama za sprječavanje unošenja i širenja organizama štetnih za bilje, biljne proizvode i druge nadzirane predmete i mjerama suzbijanja tih organizama; Popis I., Dio A, Odjeljak I. (NN 74/06, 84/10); Naredba o poduzimanju mjera za sprječavanje unošenja i širenja štetnog organizma *Anoplophora chinensis* (Forster) sin. *Anoplophora malasiaca* (Thomson) (NN 11/08, 13/08).

➤ **Flavescence doree** (Direktiva Vijeća 2000/29/EC, Annex II/Part A/Section II; Pravilnik o mjerama za sprječavanje unošenja i širenja organizama štetnih za bilje, biljne proizvode i druge nadzirane predmete i mjerama suzbijanja tih organizama Popis II, Dio A, Odjeljak II, (NN 74/06, 84/10).

➤ **Ceratitis capitata** (Direktiva Vijeća 2000/29/EC Popis I, Dio A, Odjeljak I.; Naredba o poduzimanju mjera za sprječavanje širenja i suzbijanje sredozemne voćne muhe - *Ceratitis capitata* Wiedemann (NN 96/09); Pravilnik o mjerama za sprječavanje unošenja i širenja organizama štetnih za bilje, biljne proizvode i druge nadzirane predmete i mjerama suzbijanja tih organizama Popis I, Dio A, Odjeljak I. (NN 74/06, 84/10).

➤ **PSTVd** (Direktiva Vijeća 2000/29/EZ o mjerama sprječavanja protiv unošenja u Zajednicu organizama štetnih za biljke ili biljne proizvode i protiv širenja u Zajednici Prilog I., Dio A, Odjeljak I.; Odluka Komisije 2007/410/EZ o mjerama sprječavanja unošenja i širenja PSTVd-a unutar Zajednice; Pravilnik o mjerama za sprječavanje unošenja i širenja organizama štetnih za bilje, biljne proizvode i druge nadzirane predmete i mjerama suzbijanja tih organizama Popis I, Dio A, Odjeljak I (NN 74/06, 84/10); Pravilnik o mjerama za sprečavanje unošenja i širenja uzročnika bolesti vretenastog gomolja krumpira PSTVd-a (NN 38/09).

➤ **Rhynchophorus ferrugineus** (Odluka Komisije 2007/365EZ o hitnim fitosanitarnim mjerama za sprječavanje unošenja štetnog organizma *Rhynchophorus ferrugineus* (Olivier) u Zajednicu i njegova širenja u Zajednici, koja je izmijenjena i dopunjena Odlukom Komisije 2008/776/EZ; Pravilnik o mjerama za sprječavanje unošenja i širenja crvene palmine pipe - *Rhynchophorus ferrugineus* (Olivier) (NN 35/09).

➤ **Giberella circinata** (Odluka Komisije 2007/433/EZ o hitnim mjerama za sprječavanje unošenja i širenja štetnog organizma *Gibberella circinata* Nirenberg u Zajednicu; Pravilnik o mjerama za sprječavanje unošenja i širenja *Gibberella circinata* Nirenberg (NN 55/09).

➤ **Invazivne strane korovne vrste** (EPPO List of invasive alien plants; EPPO A1/A2 Lists of pests recommended for regulation as quarantine pests; EPPO Alert List; European strategy of Invasive Alien Species (EC); Guidelines for the management of invasive alien plants or potentially invasive alien plants which are intended for import or have been intentionally imported (OEPP/EPPO Bulletin 36, 2006); The Bern Convention (Convention on the conservation of European wildlife and natural habitats, Bern, 1979))

Osim navedenih programa Zavod za zaštitu bilja predložit će MP i nove programe posebnog nadzora sukladno aktualnoj situaciji i propisima u zemlji i EU:

➤ **Monilinia fructicola** (G. Winter) Honey (Direktiva Vijeća 2000/29/EC Popis I, Dio A, Odjeljak I, Pravilnik o mjerama za sprječavanje unošenja i širenja organizama štetnih za bilje, biljne proizvode i druge nadzirane predmete i mjerama suzbijanja tih organizama Popis I, Dio A, Odjeljak I. (NN 74/06, 84/10); Direktiva vijeća 2000/29/EC, Popis IV, Dio A, Odjeljak I; Pravilnik o mjerama za sprječavanje unošenja i širenja organizama štetnih za bilje, biljne proizvode i druge nadzirane predmete i mjerama suzbijanja tih organizama Popis IV, Dio A, Odjeljak I. (NN 74/06, 84/10)

➤ **Tomato Yellow Leaf Curl Virus (TYLCV)** na rajčici (Pravilnik o mjerama za sprječavanje unošenja i širenja organizama štetnih za bilje, biljne proizvode i druge nadzirane predmete i mjerama suzbijanja tih organizama Prilog 2., Popis II, Dio A, Odjeljak II; Prilog 4., Popis IV, Dio A, Odjeljak I (NN 74/06, 84/10);

➤ **TSWV i INSV** na rajčici, paprici, duhanu i ukrasnom bilju (Pravilnik o mjerama za sprječavanje unošenja i širenja organizama štetnih za bilje, biljne proizvode i druge nadzirane predmete i mjerama suzbijanja tih organizama Prilog 2., Popis II, Dio A, Odjeljak II (NN 74/06, 84/10);

➤ ***Paysandisia archon*** na palmama Pravilnik o izmjenama i dopunama pravilnika o mjerama za sprječavanje unošenja i širenja organizama štetnih za bilje, biljne proizvode i druge nadzirane predmete i mjerama suzbijanja tih organizama, članak 14., točka 10. (NN 84/10)

➤ ***Drosophila suzukii*** (EPPO Action list) – opasan štetnik voća u ekspanziji

Izveštajno prognozni poslovi (IPP) - nastaviti će se sa sustavnim praćenjem zdravstvenog stanja bilja tijekom vegetacije i biljnih proizvoda na otvorenom, u zaštićenim prostorima i u skladištima, radi prikupljanja podataka o pojavi, intenzitetu napada, populaciji i proširenosti štetnih i korisnih organizama za bilje i biljne proizvode te sustavno vođenje evidencije o tome u formi baze podataka (Zakon o biljnom zdravstvu). Podatke prikupljene na terenu stručnjaci će i dalje unositi u kompjutorski program u svrhu stvaranja baze podataka o proširenosti štetnih organizama na području Republike Hrvatske. Zavod vodi bazu podataka o štetnim organizmima u sklopu informacijskog sustava. Stručnjaci prikupljaju biološke, meteorološke i druge podatke važne za prognoziranje pojave gospodarski štetnih organizama. Stručnjaci Zavoda izrađuju prognozu pojave štetnih organizama na republičkoj razini. Na temelju podataka o razvoju i proširenju populacije štetnih organizama određuju optimalne rokove za njihovo suzbijanje. IPP na republičkoj razini radi samo Zavod za zaštitu bilja, dok na razini županija te poslove obavlja Hrvatska poljoprivredna komora (HPK). Na temelju rezultata programa IPP-a izradit će se godišnje izvješće za MP temeljem kojeg se daje prikaz stanja štetnih organizama na području RH što zahtjeva Međunarodna konvencija o zaštiti bilja, čiji je potpisnik i RH.

Na ove poslove nadovezat će se i novi program „Primjena senzorskih mreža u programima nadzora kukaca“. U njemu se započinje s istraživanjem metode praćenja pojave štetnika upotrebom senzorskih mreža, tj. kamere napajane sunčevom svjetlošću. Kamera šalje signal (fotografiju) pomoću GSM-a na softver koji je instaliran u uredu. Tijekom sljedećih očitavanja, softver pamti ulovljene objekte, označava ih i ne broji ponovno. Ova metoda bi znatno olakšala programe praćenja štetnika na udaljenim područjima (npr. otocima), ali i u redovitim programima. Nakon istraživanja, moguće je postaviti mrežu takvih stanica.

Tijekom 2012. instalirat će se ukupno 4 uređaja, a kao pilot područje odabran je otok Brač (3 lokacije) za praćenje štetnika na maslini (maslinov moljac, jasminov moljac i maslinina muha) te 1jedna lokacija za uzgoj ratarskih kultura (repičin sjajnik).

Zdravstveni nadzor i pregled sjemenskog i sadnog materijala - nastaviti će se praćenje zdravstvenog stanja reprodukcijaskog sjemenskog i sadnog materijala koji se koristi kasnije u proizvodnji voća i vinove loze i drugog poljoprivrednog bilja.

Troškove plaćaju pravne ili fizičke osobe koje su vlasnici sadnog materijala. Proizvođači sadnog materijala dužni su MP prijaviti proizvodnju sadnog materijala nakon čega će Zavod obaviti zdravstvene preglede tijekom kojih se ispunjava zapisnik i uzimaju uzorci za analizu na određene štetne organizme. Rezultati analize dostavljaju se pravnoj ili fizičkoj osobi koja je vlasnik sadnog materijala. Poslovi unutar zdravstvenog nadzora propisani su Zakonom o sjemenu, sadnom materijalu i priznavanju sorti poljoprivrednog bilja (NN 140/05, 35/08, 25/09, 124/10) te sljedećim pravilnicima: Pravilnik o mjerama za sprječavanje unošenja i širenja organizama štetnih za bilje, biljne proizvode i druge nadzirane predmete i mjerama suzbijanja tih organizama (NN 74/06); Pravilnik o stavljanju na tržište reprodukcijaskog sadnog materijala i sadnica namijenjenih za proizvodnju voća (NN 100/09); Pravilnik o stavljanju na tržište materijala za vegetativno umnažanje loze (NN 133/06); Pravilnik o stavljanju na tržište poljoprivrednog reprodukcijaskog materijala ukrasnog bilja (NN 129/07); Pravilnik o stavljanju na tržište sjemenskog krumpira (NN 129/07); Pravilnik o stavljanju na tržište poljoprivrednoga sadnog materijala povrća (NN 126/07); Pravilnik o postupku stručnog nadzora i nadzora pod stručnom kontrolom nad proizvodnjom poljoprivrednog reprodukcijaskog materijala (NN 144/09), Pravilnik o stavljanju na tržište sjemena žitarica (NN 83/09), Pravilnik o stavljanju na tržište sjemena povrća (NN 129/07), Pravilnik o stavljanju na tržište sjemena krmnog

bilja (NN 129/07), Pravilnik o stavljanju na tržište sjemena uljarica i predivog bilja (NN 126/07), Pravilnik o stavljanju na tržište sjemena repa (NN 72/07). Na kraju godine izradit će se godišnje izvješće o zdravstvenom nadzoru i pregledu sadnog materijala za MP.

➤ Visoko kvalificirano znanstveno i stručno osoblje Zavoda za zaštitu bilja, uz adekvatnu specijalizaciju bilo bi u mogućnosti provoditi procjene rizika (PRA) od ŠO. Zbog potreba MP za provođenjem procjene rizika predlaže se specijalizacija stručnjaka iz Zavoda za zaštitu bilja na području PRA. PRA predstavlja preduvjet za uravnoteženo upravljanje u fitosanitarnom području. Procjena rizika od unošenja ili širenja štetnih organizama obveza je Republike Hrvatske koja je određena potpisanim međunarodnim ugovorima (Sporazum o primjeni sanitarnih i fitosanitarnih mjera u okviru WTO i Međunarodne konvencije o zaštiti bilja u okviru FAO), a u ovom trenutku RH nema niti jednog stručnjaka koji je za to specijaliziran.

➤ Prema preporuci MP stručnjaci iz biljnog zdravstva će se aktivno uključiti u panele i radionice Europske organizacije za zaštitu bilja (EPPO) i drugih relevantnih organizacija na kojima se izrađuju protokoli i propisi vezano na područje biljnog zdravstva.

2.2. U Odjelu za sredstva za zaštitu bilja provest će se sljedeći poslovi sukladno Zakonu o sredstvima za zaštitu bilja te pratećim propisima:

Ocjenjivanje sredstava za zaštitu bilja u postupku registracije – nastavit će se sukladno odredbama Zakona o sredstvima za zaštitu bilja i pratećim propisima, koji su usklađeni sa zahtjevima EU (Europska unija). Temeljem izvješća ocjenjivača Zavoda za zaštitu bilja, sredstvo za zaštitu bilja dobiva rješenje o registraciji i dozvolu za promet u Republici Hrvatskoj. U okviru usklađivanja nacionalnih propisa s EU, MP je započeo postupak re-registracije postojećih dozvola za promet sredstava za zaštitu bilja (SZB), s ciljem usklađivanja postojećih registracija s registracijama SZB u državama članicama EU prema jedinstvenim načelima. S obzirom da je u RH registrirano oko 800 SZB prema starom postupku, MP je donijelo program re-registracije SZB definirajući 8 re-registracijskih grupa SZB i pripadajuće rokove.

➤ Postupak registracije SZB sastoji se od zaprimanja zahtjeva podnositelja zahtjeva u MP, nakon čega MP potpuni zahtjev prosljeđuje u nadležne institucije: Zavod za zaštitu bilja i IMI (Institut za medicinska istraživanja i medicinu rada) na ocjenu dokumentacije. Zavod će obavljati poslove ocjene sredstava za zaštitu bilja po jedinstvenim načelima u skladu s odredbama Zakona o sredstvima za zaštitu bilja iz područja učinkovitosti, ostataka, ekotoksikologije, ponašanja u okolišu, fizikalno-kemijskih svojstava, identiteta sredstva i izloženosti primjenitelja SZB. Pri ocjeni će se koristiti smjernice EU, OECD, EPPO, EFSA i druge. Ovisno o vrsti zahtjeva za registraciju ili dozvolu, tijekom 2012. godine Zavod će provoditi ocjene dokumentacije iz svakog područja za izdavanje privremene registracije SZB, standardne registracije i priznavanje registracije SZB temeljem Pravilnika o postupku registracije sredstava za zaštitu bilja (NN 57/07, 19/09), Pravilnika o dokumentaciji za ocjenu i registraciju SZB (NN 59/06, 18/10), Pravilnika o označavanju sredstava za zaštitu bilja (NN 11/07, 19/10) i Pravilnika o jedinstvenim načelima za ocjenjivanje i registraciju sredstava za zaštitu bilja (NN 116/06, 80/07).

➤ U pojedinim slučajevima, osim gore navedenih registracija, ocjenjivači Zavoda nastavit će raditi na izmjenama i dopunama postojećih registracija te izvanrednim dozvolama, dozvolama za istraživanje i razvoj, dozvolama za proširenje primjene za male kulture i male namjene. Na kraju ocjene pisat će se stručno mišljenje iz pojedinih područja ocjene, koja se nakon usuglašavanja mišljenja objedinjuju u završno izvješće. Na osnovi objedinjenog stručnog mišljenja nadležna uprava izdat će rješenje o registraciji sredstva i dozvolu. Podnositelj zahtjeva ili osoba na koju glasi rješenje o registraciji sredstva snosi troškove registracije ili dozvole. Stručnjaci Zavoda za zaštitu bilja jedini su osposobljeni i ovlašteni za izradu ocjene SZB prema jedinstvenim načelima u RH.

➤ Planira se edukacija ocjenjivača iz područja ponašanja u okolišu i ekotoksikologije u sklopu nizozemskog pretpristupnog bilateralnog programa pomoći G2G Enviromental Facility.

Odobreni projekt „Environmental risk assessment in area of plant protection products“ trebao bi početi početkom 2012.

➤ Prema preporuci MP razmatra se uključivanje ocjenjivača u ocjenu biocida. Republika Hrvatska je propise u području biocidnih pripravaka uskladila s pravnom stečevinom EU i to s Direktivom Vijeća 98/8/EC - Zakon o biocidnim pripravcima (NN 63/07). U području biocida namjera je uspostaviti nacionalni sustav registracije biocidnih pripravaka i urediti njihovo stavljanje na tržište. Edukacija kojom bi se educirali stručnjaci za ocjenjivanje dokumentacije za registraciju biocida predviđana je u sklopu MATRA projekta, bilateralnog projekta kojeg Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi ima s Nizozemskom. U projektu sudjeluju dvije institucije iz Nizozemske RIVM (Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu) i CTGB (College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden). Trenutno traje projekt IPA 2007 „Chemical safety“ koji Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi ima sa Švedskom agencijom za kemikalije (KEMI) tijekom kojeg su isto tako predviđene neke edukacije za ocjenu biocidnih pripravaka.

➤ Prema preporuci MP ocjenjivači će se aktivno uključiti u panele i radionice Europske organizacije za zaštitu bilja (EPPO) i drugih relevantnih organizacija na kojima se izrađuju protokoli i propisi vezani na područje SZB.

Laboratorijska ispitivanja sredstava za zaštitu bilja – nastavit će se analiziranje uzoraka sredstava za zaštitu bilja pri inspekcijskom nadzoru ili na zahtjev pravnih ili fizičkih osoba. Troškove analize uzoraka iz inspekcijskog nadzora snosi osoba na koju glasi rješenje o registraciji sredstva ako to sredstvo nije u skladu s rješenjem o registraciji. Troškove za analize koje se obavljaju na zahtjev pravnih ili fizičkih osoba plaćaju te osobe.

Postregistracijska kontrola sredstava za zaštitu bilja – nastavit će se temeljem godišnjeg programa MP-a. Cilj programa je provjeravanje ispravnosti i kakvoće SZB-a u prometu, provodi se zajedno s Fitosanitarnim sektorom MP-a, a sredstva se osiguravaju iz proračuna. U okviru Programa, poljoprivredna inspekcija uzima uzorke SZB u prometu na osnovi određenih aktivnih tvari te ih dostavlja Zavodu na analizu. Nakon provedene analize izdaje se analitičko izvješće, koje sadržava i mišljenje o ispravnosti uzorka SZB i sukladnosti s dozvolom za promet. Nakon provedenih analiza svih uzoraka iz godišnjeg Programa piše se završno izvješće za MP, u kojem se objedinjuju rezultati svih analiza te procjenjuje stanje ispravnosti SZB.

Zaprimanje uzoraka za analizu ostataka pesticida – planira se zaprimanje uzoraka biljnog materijala za analizu ostataka pesticida u sklopu programa MP, nakon čega bi se uzorak na analizu prosljedio relevantnoj instituciji budući da Zavod nema mogućnosti za obavljanje poslova ove vrste.

2.3. U Odjelu za dijagnostiku provest će se poslovi sukladno Zakonu o biljnom zdravstvu.

Početak 2012. planira se preseljenje u novu poslovnu zgradu na lokaciji Rim 98, Zagreb. Sve laboratorije i uredske prostorije bit će potrebno opremiti u potpunosti s laboratorijskim i uredskim namještajem te laboratorijskom opremom. Nakon što svi laboratoriji budu u funkciji, planira se započeti s postupkom akreditacije pojedinih metoda po laboratorijima. Dijagnostički laboratoriji u novoj poslovnoj zgradi namijenjeni su za dijagnostiku karantenskih štetnih organizama.

Sukladno preporuci FVO inspekcije, nastavit će se raditi na izradi idejnog projekta za izgradnju karantenskog staklenika na lokaciji Rim 98, Zagreb, te na realizaciji istog.

U dijagnostičkim laboratorijima nastavit će se provođenje prijema uzoraka bilja, biljnih proizvoda, tla, vode i drugih nadziranih predmeta, ocjenjivanje njihove ispravnosti i cjelokupnosti zahtjeva za ispitivanje kao i prateće dokumentacije, vodit će se evidencija pristiglih uzoraka i svakom uzorku dodijelit će se laboratorijska oznaka.

Nakon preseljenja u nove prostorije planira se praktična primjena kompjutorskog programa za zaprimanje uzoraka na razini svih laboratorija Odjela za dijagnostiku. Zaprimljeni uzorci će biti

pripremani za analizu te nakon izvršene analize bit će napisano izvješća o rezultatima analize i upućeno stranci koja je podnijela zahtjev. Rezultati analiza sastavni su dio godišnjeg izvješća za MP. Ako se ukaže potreba za provođenjem edukacije stručnjaka iz drugih institucija i država, stručnjaci Zavoda, organizirat će se takve edukacije u novim laboratorijima. Specijalisti laboratorija Zavoda će se i dalje usavršavati u zemlji ili inozemstvu i aktivno sudjelovati na međunarodnim skupovima iznoseći rezultate svojih istraživanja.

Prema preporuci MP stručnjaci dijagnostičari će se aktivno uključiti u panele i radionice Europske organizacije za zaštitu bilja (EPPO) i drugih relevantnih organizacija na kojima se izrađuju protokoli i propisi vezano na područje dijagnostike.

➤ Dijagnostički poslovi u laboratoriju za bakteriologiju – nastavit će se provođenje laboratorijskih analiza kojima će se određivati nazočnost primarno karantenskih bakterija i bakterijama sličnih organizama u sklopu programa posebnog nadzora, kao i gospodarski važnih štetnih organizama u okviru izvještajno prognoznih poslova te dostavljenih uzoraka od zainteresiranih stranaka sukladno Zakonu o biljnom zdravlju i provedbenim propisima te zahtjevima međunarodnih propisa.

➤ Dijagnostički poslovi u laboratoriju za herbologiju – nastavit će se provođenje laboratorijskih analiza kojima će se određivati nazočnost invazivnih i gospodarski važnih korovnih vrsta u sklopu programa posebnog nadzora i izvještajno prognoznih poslova te dostavljenih uzoraka od zainteresiranih stranaka sukladno Zakonu o biljnom zdravlju i provedbenim propisima te zahtjevima međunarodnih propisa.

➤ Dijagnostički poslovi u laboratoriju za mikologiju – nastavit će se provođenje laboratorijskih analiza kojima će se određivati nazočnost primarno karantenskih gljiva i gljivama sličnih organizama u sklopu programa posebnog nadzora, kao i gospodarski važnih štetnih organizama u okviru izvještajno prognoznih poslova te dostavljenih uzoraka od zainteresiranih stranaka sukladno Zakonu o biljnom zdravlju i provedbenim propisima te zahtjevima međunarodnih propisa.

➤ Dijagnostički poslovi u laboratoriju za nematologiju – nastavit će se provođenje laboratorijskih analiza u novom laboratoriju kojima će se određivati nazočnost primarno karantenskih nematoda u sklopu programa posebnog nadzora, kao i gospodarski važnih štetnih organizama u okviru izvještajno prognoznih poslova te dostavljenih uzoraka od zainteresiranih stranaka sukladno Zakonu o biljnom zdravlju i provedbenim propisima te zahtjevima međunarodnih propisa.

Akreditacija dijagnostičkih metoda laboratorija za nematologiju prema normi HRN ISO/IEC 17025 – očekuje se provođenje ocjene HAA o sukladnosti dokumentacije za nematološke dijagnostičke metode s normom HRN ISO/IEC 17025. Nakon pozitivnog mišljenja HAA, započet će se provoditi analize dijagnostičkim metodama koje će biti akreditirane.

➤ Dijagnostički poslovi u laboratoriju za virologiju - nastavit će se provođenje laboratorijskih analiza kojima će se određivati nazočnost primarno karantenskih virusa i virusima sličnih organizama u sklopu programa posebnog nadzora, kao i gospodarski važnih štetnih organizama u okviru izvještajno prognoznih poslova te dostavljenih uzoraka od zainteresiranih stranaka sukladno Zakonu o biljnom zdravlju i provedbenim propisima te zahtjevima međunarodnih propisa.

➤ Dijagnostički poslovi u laboratoriju za zoologiju - nastavit će se provođenje laboratorijskih analiza kojima će se određivati nazočnost primarno karantenskih kukaca i grinja, u sklopu programa posebnog nadzora, kao i gospodarski važnih kukaca, grinja, puževa, ptica i glodavaca u okviru izvještajno prognoznih poslova te dostavljenih uzoraka od zainteresiranih stranaka sukladno Zakonu o biljnom zdravlju i provedbenim propisima te zahtjevima međunarodnih propisa.

Međunarodni projekti

➤ COST action FA 0807: Integrated Management of Phytoplasma Epidemics in Different Crop systems (nositelj projekta PMF, Zavod za zaštitu bilja je sudionik na projektu). Glavni cilj projekta je poboljšanje i razmjena znanja i tehnologija vezanih za bolesti biljaka uzrokovanih fitoplazmama kroz uspostavljanje multidisciplinarnih znanstvenih europskih mreža te razvoj strategija za detekciju, prevenciju i sprječavanje širenja fitoplazmoza. Nastavit će se sudjelovanje na ovom projektu što omogućuje povezivanje sa stručnjacima u Europi i u svijetu i razmjenu znanja i iskustava vezanih uz ove bolesti. Projekt je izvor financijskih sredstava za stručna putovanja i dodatnu edukaciju naših stručnjaka. Planira se tražiti STSM (short term scientific mission) za jednog stručnjaka Zavoda.

➤ U veljači 2012. planira se konkurirati za hrvatsko-francuski bilateralni znanstveno-istraživački projekt u sklopu Programa integriranih akcija "Cogito" (MZOS, bilateralni ugovor) s kolegama iz INRA-e Bordeaux. Prijedlog teme će se temeljiti na daljnjoj molekularnoj karakterizaciji fitoplazmi vinove loze te interakcijama patogen - domaćin.

➤ Nastavak i nadgradnja dosadašnjih projekata tehničke suradnje s FAO/IAEA Insect pests Control Section, za razdoblja 2007. – 2008. te 2009. - 2011. godine.

Naglasak je osim na vrste *Ceratitidis capitata* Wied. i suzbijanje primjenom SIT tehnike, proširen i na nove invazivne vrste te uvođenje programa njihove detekcije i eventualnih fitosanitarnih mjera plana eradikacija. Prije svega se radi o vrsti *Bactrocera zonata* Saunders, te ostalim vrstama *Bactrocera dorsalis* kompleksa. Projekt će pokriti dvije slijedeće komponente:

1) podrška trenutnom programu suzbijanja *Ceratitidis capitata* primjenom SIT tehnike, kao demonstracije i uvođenja area-wide pristupa suzbijanja;

2) pružanje tehničke pomoći i razmjena znanja.

Osim Hrvatske koja je zemlja voditelj, u projektu će sudjelovati Albanija, BiH, Bugarska, Grčka, Crna Gora, Rusija, Slovenija, Makedonija, Turska i Ukrajina.

Objekt za SIT tehniku u Opuzenu i trenutni program će velikim djelom služiti za provođenja edukacije ostalih sudionika.

Suradnja s drugim institucijama

➤ Nastavit će se dugogodišnja suradnja s relevantnim institucijama u inozemstvu i u zemlji. Sukladno potrebama, stručnjaci Zavoda surađuju sa sljedećim institucijama: The Ohio State University, Columbus, SAD; Natural History Museum, London i Pesticides Safety Directorate, York, Ujedinjeno Kraljevstvo; Plant Protection Service i Wageningen University, Wageningen, Nizozemska; Neiker-Tecnalia Accredited laboratory for quarantine harmful organisms, Forest Protection Department, Vitoria-Gasteiz, Španjolska; EPPO, Pariz, The National Laboratory for the Protection of Plants (LNPV), Angers i INRA UMR GDPP - Bordeaux, Francuska; Royal Museum for Central Africa, Tervuren, Belgija; Natural History Museum, Ženeva, Švicarska; Università di Padova, Dipartimento Agronomia Ambientale e Produzioni Vegetali – Entomologia, Padova, Università degli studi del Molise, Campobasso i Università degli studi di Napoli „Federico II“, Dipartimento di Entomologia e Zoologia Agraria „Filippo Silvestri“, Portici, Italija; IAEA, AGES Institut i Federal Research and Training Centre for Forests, Natural Hazards and Landscape, Beč, Austrija; Kmetijsko Gozdarski Zavod Nova Gorica, Nova Gorica, Biotehniška fakulteta, Inštitut za fitomedicino i Fitosanitarna uprava Republike Slovenije te KIS – Oddelek za varstvo rastlin i Nematološki laboratorij, Ljubljana, Slovenija; Botanički vrt PMF-a, Hrvatski prirodoslovni muzej, Agronomski fakultet, Laboratorij za molekularnu mikrobiologiju - Biološki odsjek, Prirodoslovno-matematičkog fakulteta, Šumarski fakultet i Hrvatska poljoprivredna komora, Zagreb, Poljoprivredni fakultet, Osijek; Hrvatski šumarski institut, Jastrebarsko; Savjetodavna služba u županijama i gradu Zagrebu i dr.

➤ Planira se da stručnjaci dijagnostičkih laboratorija po potrebi sudjeluju u međulaboratorijskom ispitivanju. Stručnjaci Laboratorija za nematologiju će nastaviti sudjelovati u takvom ispitivanju (proficiency testing) koje organizira LNPV – Nematološki laboratorij, Francuska što je osobito važno prilikom procesa stjecanja i održavanja akreditacije.

Podučavanje i edukacija subjekata uključenih u poslove zaštite bilja koje obavljaju stručnjaci Zavoda:

➤ Stručno usavršavanje fitosanitarnih inspektora – sukladno potrebama, stručnjaci Zavoda, predavanjima, edukacijom na terenu i pisanjem prikladnih brošura, nastaviti će sudjelovati u stručnom usavršavanju fitosanitarnih inspektora.

➤ Stručno usavršavanje djelatnika savjetodavne službe HPK – sukladno potrebama, stručnjaci Zavoda, predavanjima i edukacijom na terenu nastaviti će sudjelovati u stručnom usavršavanju djelatnika savjetodavne službe HPK.

➤ Stručno osposobljavanje (sustavna izobrazba) osoba odgovornih za promet sredstvima za zaštitu bilja – nastaviti će se osposobljavanje zaposlenika u poljoprivrednim ljekarnama prema Pravilniku o uvjetima kojima moraju udovoljavati pravne osobe koje obavljaju promet sredstvima za zaštitu bilja na veliko i malo, te o načinu i postupku osposobljavanja zaposlenika koji čuvaju i izdaju sredstva za zaštitu bilja (NN 40/96, 96/98, 155/04, 8/06, 146/08). Cjelokupni postupak sastoji se od:

- Zaprimanja prijave i provjeravanja uvjeta za mogućnost pohađanja tečaja ili dobivanja trajne iskaznice,
- Održavanja predavanja,
- Polaganja ispita koji se sastoji od pismenog i usmenog dijela,
- Izdavanja uvjerenja i iskaznica, nakon položenog ispita čime se stječe dopuštenje za rad u poljoprivrednoj ljekarni.

Troškove tečaja, ispita i izdavanja uvjerenja te izrade iskaznice, snosi pravna osoba koja je uputila zaposlenika na osposobljavanje.

Osim osposobljavanja zaposlenika u Zavod se zaprimaju i molbe zaposlenika koji traže izdavanje trajne iskaznice za rad u poljoprivrednim ljekarnama prema članku 23. stavku 1. ovog Pravilnika (NN 40/96). Iskaznicu mogu dobiti zaposlenici koji ispunjavaju uvjete u članku 2. stavak 1. i 2. Pravilnika (NN 146/08), koji podmiruju samo troškove izrade iskaznice.

Nastavit će se izrada stručnih podloga i mišljenja za izradu nacrt propisa te znanstveno-stručna potpora nadležnoj upravi MP iz područja biljnog zdravstva i područja sredstava za zaštitu bilja i ostataka sredstava.

Sukladno potrebama stručnjaci Zavoda nastaviti će suradnju u pripremanju dokumentacije te će sudjelovati u raspravama pri izradi nacrt propisa, naputaka i sl. iz navedenih područja.

3. ZAVOD ZA VINOGRADARSTVO, VINARSTVO I VOĆARSTVO

U Zavodu za vinogradarstvo, vinarstvo i voćarstvo u 2012. planira se obavljanje sljedećih poslova:

3.1. Odjel za vinogradarstvo nastavlja:

➤ Provođenje postupaka zaštite zemljopisnog podrijetla vina za područje RH

Nastavlja se s provođenjem postupaka zaštite zemljopisnog podrijetla vina za područje RH temeljem Pravilnika o označavanju vina oznakom zemljopisnog podrijetla (NN 7/05, 41/08), Pravilnika o vinogradarskim područjima (NN 159/04, 64/05, 123/07), Pravilnika o nacionalnoj listi

priznatih kultivara vinove loze (NN 159/04, 14/05, 42/05, 62/05, 3/06, 37/06, 76/06, 44/07, 118/07, 133/07, 86/08, 117/08, 124/08, 148/08, 45/09, 153/09, 46/10, 129/10) i Liste zemljopisnih oznaka (NN 6/04, 111/08), a u svrhu izrade prijedloga prema MP-u za izradu rješenja o označavanju vina oznakom zemljopisnog podrijetla.

➤ **Izdavanje rješenja o prometu grožđa**

Nastavlja se s izdavanjem rješenja o prometu grožđa temeljem Zakona o vinu (NN 96/03, 25/09, 55/11).

➤ **Uvođenje sustava za ustrojstvo certifikacijskih tijela za proizvode prema HRN EN 45011:1998 (IAF GD 5:2006)**

Ako budu doneseni novi provedbeni propisi temeljem kojih će biti obveza uvođenje sustava certificiranja prema normi HRN EN 45011:1998 (IAF GD 5:2006) pokrenut će se postupak uvođenja navedenog sustava.

3.2. Odjel za vinarstvo nastavlja:

➤ **Ažuriranje izjava proizvođača o berbi i proizvodnji, stanju zaliha i dr., za grožđe, vino, voćno vino kao i vođenje evidencije uvoznika i korisnika o uvozu, doradi, punjenju, zalihama i prodaji**

Nastavlja se vođenje evidencija uvoznika i korisnika o uvozu, doradi, punjenju, zalihama i prodaji temeljem Zakona o vinu i Pravilnika o vinu (NN 96/06, 7/97, 117/97, 57/00) te ažuriranje podataka o berbi grožđa, proizvodnji grožđa, vina i voćnih vina, stanju zaliha, a temeljem Zakona o uređenju tržišta poljoprivrednih proizvoda (NN 149/09) i Pravilnika o registru vinograda, obveznim izjavama, pratećim dokumentima i podrumskoj evidenciji (NN 121/10, NN 132/10, 78/11).

➤ **Izdavanje rješenja o pojačavanju mošta/masulja te doslađivanju specijalnih vina**

Nastavlja se, temeljem Zakona o vinu i Pravilnika o proizvodnji vina (NN 2/05, 137/08), izdavanje rješenja o pojačavanju mošta/masulja te doslađivanju specijalnih vina.

➤ **Izdavanje rješenja o stavljanju u promet mošta, vina i drugih proizvoda od grožđa i vina te voćnih vina kao i vinskoga i voćnog octa (uz izdavanje „markica“)**

Nastavlja se temeljem Zakona o vinu, Pravilnika o proizvodnji vina (NN 02/05, 137/08), Pravilnika o vinskom i voćnom octu (NN 121/05, 53/06), Pravilnika o voćnim vinima (NN 73/06), Listi tradicionalnih izraza za vino (NN 96/07, 62/10, 133/10), Pravilnika o organoleptičnom ocjenjivanju mošta i vina (NN 106/04) te Pravilnika o kategorijama proizvoda od grožđa i vina, enološkim postupcima i ograničenjima (NN 114/10), izdavanje rješenja o stavljanju u promet mošta, vina i drugih proizvoda od grožđa i vina te voćnih vina kao i vinskoga i voćnog octa.

➤ **Izdavanje svjedodžbi o kakvoći vina i drugih proizvoda od grožđa i vina te voćnih vina i voćnog octa koja se izvoze ili uvoze**

Nastavlja se temeljem Zakona o vinu, Pravilnika o proizvodnji vina (NN 02/05, 137/08), Pravilnika o vinskom i voćnom octu (NN 121/05, 53/06), Pravilnika o voćnim vinima (NN 73/06), EC No 479/, Pravilnika o organoleptičkom ocjenjivanju mošta i vina (NN 106/04) te Pravilnika o kategorijama proizvoda od grožđa i vina, enološkim postupcima i ograničenjima (NN 114/10), kao i izdavanje svjedodžbi o kakvoći vina i drugih proizvoda od grožđa i vina te voćnih vina i voćnog octa koja se izvoze ili uvoze. Uz dokumente koji se izdaju, određuju se i izdaju kontrolne markice koje prate proizvode na tržištu.

➤ **Izdavanje mišljenja o kakvoći po inspekcijskom postupku**

Nastavlja se izdavanje mišljenja o kakvoći po inspekcijskom postupku temeljem Zakona o vinu (NN 96/03).

3.3. Laboratorij za fizikalno-kemijska ispitivanja i laboratorij za senzorna ispitivanja nastavlja:

➤ Fizikalno-kemijske analize

Nastavlja se s provođenjem fizikalno-kemijskih analiza grožđa, mošta, vina, voćnih vina, vinskog i voćnog octa u postupku stavljanja proizvoda u promet, u izvozu i uvozu te ostale analize temeljem Zakona o vinu (NN 96/03) i pratećih pravilnika.

➤ Senzorna ispitivanja

Nastavlja se s provođenjem senzornih ispitivanja vina i voćnih vina u postupku izdavanja rješenja za promet, izdavanja svjedodžbi za uvoz te po inspekcijskim postupcima.

➤ Razvoj i uspostava sustava kvalitete

Nastavlja se s provođenjem razvoja i uspostave sustava kvalitete temeljem Zakona o akreditaciji (NN 158/03, 75/09, HRN EN ISO/IEC 17025:2007). Planira se nastavak sudjelovanja Laboratorija za fizikalno-kemijska ispitivanja i Laboratorija za senzorna ispitivanja u međunarodnim međulaboratorijskim usporednim analizama. Laboratorij za fizikalno-kemijska ispitivanja, akreditiran je od 2002. godine, reakreditiran 2007. prema normi HRN EN ISO/IEC 17025 za područje kontrole kvalitete vina te jakih alkoholnih i alkoholnih pića, za 22 metode. Laboratorij za senzorna ispitivanja akreditiran je 2007. godine prema normi HRN EN ISO/IEC 17025 u području senzornog ocjenjivanja vina.

Laboratorij za fizikalno-kemijska ispitivanja tijekom 2012. planira provedbu druge reakreditacije, a Laboratorij za senzorna ispitivanja prvu reakreditaciju.

➤ Validacija FT-IR metode

Planira se validacija metode FT-IR tehnikom, kojom se određuju parametri kakvoće vina: gustoće, stvarnog alkohola, pH, ukupne kiselosti i hlapive kiselosti.

➤ Razvoj izotopnih metoda

Laboratorij za fizikalno-kemijska ispitivanja nastavlja validaciju metoda za određivanje omjera stabilnih izotopa $^{18}\text{O}/^{16}\text{O}$ i $^{13}\text{C}/^{12}\text{C}$. Planira se uključivanje ovih metoda u program ispitivanja osposobljenosti laboratorija putem međulaboratorijskih usporedbi te njihovo uvođenje u sustav kvalitete prema zahtjevima norme HRN EN ISO/IEC 17025. Izotopne metode bit će primijenjene u sklopu aktivnosti vezanih za formiranje baze podataka stabilnih izotopa hrvatskih vina. Laboratorij za fizikalno-kemijska ispitivanja, nacionalni je referentni laboratorij za izotope Državnog zavoda za mjeriteljstvo, prema Pravilniku o uvjetima i postupku ovlašćivanja referentnih laboratorija u području mjeriteljstva u kemiji (NN 29/08 i sukladno Zakonu o mjeriteljstvu (NN 163/03, 194/03 i 111/07). Službene EU metode za određivanje omjera stabilnih izotopa deuterija, kisika i ugljika, definirane su uredbama EC 2676/90, EC 822/97, EC 2729/2000, EC 440/2003 i EC 2120/2004.

➤ Validacija enzimatske metode za određivanje smjese glukoze i fruktoze

Planira se nabava novog sekvencionalnog automatiziranog analizatora EASYCHEM s ciljem uvođenja i validacije enzimatske metode za određivanje smjese glukoza i fruktoza koja će u budućnosti zamijeniti metodu određivanja reducirajućih šećera. Planira se i uvođenje novih metoda opisanih u *Compendium of International Methods of Wine and Must Analysis, Edition 2012*, od 24. lipnja 2011., koju je izdala Međunarodna organizacija za lozu i vino (OIV). To je temeljni službeni dokument EU u kontroli kakvoće vina.

➤ Formiranje baze podataka stabilnih izotopa hrvatskih vina

Nastavlja se formiranje baze podataka stabilnih izotopa hrvatskih vina kroz provedbu analize omjera stabilnih izotopa $^{18}\text{O}/^{16}\text{O}$ i $^{13}\text{C}/^{12}\text{C}$ u već pripremljenim uzorcima autentičnih hrvatskih vina.

3.4. Odjel za voćarstvo nastavlja:

Planirane aktivnosti na Pokušalištu Donja Zelina:

➤ **Osnivanje matičnog nasada (priprema površine, sadnja i održavanje za proizvodnju voćnih pupova)**

Sukladno započetim aktivnostima te raspoloživosti reprodukcijskog materijala nastaviti će se započeti projekt osnivanja matičnih nasada. Planira se distribucija i prodaja pupova iz već formiranih matičnih nasada.

➤ **Formiranje introdukcijskoga i selekcijskog centra**

Planira se introdukcija sorti jabuke, šljive, marelice, kruške, maline i kupine te podizanje i održavanje pokusnih voćnjaka jabuke, šljive, kruške, trešnje i lijeske sukladno Zakonu o osnivanju Hrvatskog centra za poljoprivredu, hranu i selo (NN 25/09, 124/10).

➤ **Održavanje pokusno–proizvodnog nasada**

Nastavlja se s održavanjem pokusno-proizvodnog nasada te nakon obavljenih pomoloških i tehnoloških mjerenja u pokusno-proizvodnom nasadu površine 6,6 ha, planira se proizvodnja 60 t jabuke, 3 t šljive i 1 t trešnje.

➤ **Održavanje kolekcije starih sorti jabuka**

Nastavlja se s održavanjem te proširenjem kolekcije starih sorti jabuka s ciljem očuvanja vrijednih genetskih resursa.

➤ **Istraživanja tolerantnih sorti jabuka**

Nastavlja se s istraživanjem već posađenih tolerantnih sorti jabuka što podrazumijeva pomološka i tehnološka istraživanja sorti jabuka otpornih na fuzikladij, pepelnicu i bakterijsku palež iz oplemenjivačkog programa Julius-Kuhn Instituta, tzv. Re- i Pi-sorti te sorti ostalih europskih oplemenjivačkih tvrtki. Cilj je istražiti pomološka i tehnološka svojstva ovih sorti za uzgoj u agroekološkim uvjetima RH. Dobiveni rezultati poslužiti će kao temeljni materijal za održavanje radionica i edukaciju voćara vezano za uzgoj spomenutih sorti.

➤ **Istraživanje introduciranih sorti voćnih vrsta**

Nastavlja se s istraživanjem u introdukciji što uključuje:

- praćenje fenofaza (početak cvatnje, puna cvatnja, intenzitet cvatnje),
- pomološka mjerenja:
  - promjer debla, broj i duljina novih izbojaka,
  - vrijeme konzumne zrelosti ploda,
  - ploda u vrijeme berbe i nakon skladištenja: broj plodova po stablu, ukupna težina svih plodova, težina 100 plodova, prosječna visina i širina ploda, duljina peteljke, broj i težina plodova u svakoj klasi, ukupni šećeri, ukupne kiseline, tvrdoća plodova mjerena destruktivnom i nedestruktivnom metodom, broj oštećenih plodova i tip oštećenosti, senzorna analiza, boja kože ploda mjerena metodom spektrofotometrije.
- tehnološke mjere: broj tretiranja sredstvima za zaštitu bilja, praćenje bolesti i štetnika, tip i broj prorjeđivanja, rezidba.

➤ **Pomološko i tehnološko vrednovanje autohtonih genotipova šljive**

Nastavlja se s pomološkom identifikacijom 11 domaćih genotipova šljive iz Slavonije i Like.

Cilj je identificirati sorte šljive, zatim osnivanje matičnih nasada u svrhu komercijalnog uzgoja sorata koje će pokazati dobra pomološka i tehnološka svojstva.

➤ **Sudjelovanje u predlaganju stručnih mišljenja i izrada prijedloga propisa**

Planira se sudjelovanje u predlaganju stručnih mišljenja i izrada prijedloga propisa prema Ministarstvu poljoprivrede u području voćarstva kao i nastavak praćenja i analiziranja stanja međunarodnih normi, novih uredbi EU iz područja voćarstva te aktivno sudjelovanje u harmoniziranju istih s postojećim aktima RH. Planira se uključivanje u izradu programa brige o biljnim genetskim izvorima (PGR/FA).

➤ **Izrada brošura s opisima sorti voćnih vrsta (trešnja, višnja, šljiva i marelica)**

Nastavlja se s pripremanjem i izradom knjige s opisima sorti trešnje, višnje, šljive i marelice koje se nalaze u introdukcijskim i proizvodnim pokusima na Pokušalištu Donja Zelina.

➤ **Suradnja s proizvođačima – voćarima**

Nastavlja se s organiziranjem otvorenih dana tijekom vegetacijske sezone (otvoreni dani trešnje, šljive i jabuke), stručni obilazak Pokušališta Donja Zelina za proizvođače, sudjelovanjem na izložbama, stručnim skupovima i seminarima. Praktična edukacija voćara na Pokušalištu.

➤ **Suradnja s drugim institucijama i zavodima**

- Međunarodni projekt Alpe – Jadran

Nastavlja se s provođenjem međunarodnog projekta Alpe - Jadran:

- Istražuju se uzgojni oblici, prinos, kakvoća plodova, vigor, rast i potrebno vrijeme rada u polju između dva uzgojna oblika za jabuku – *Bibaum*® i vitko vreteno.

- Istražuju se sorte trešnje Regina i Kordia na različitim podlogama: GiSelA 3, GiSelA 5, GiSelA 6, Piku 4.20, PHL-C i Weiroot 72 i razmacima sadnje: 1,5/2,0/2,5×4,0-4,5 m.

Cilj ovih istraživanja je usporediti rast i rodnost na različitim podlogama i razmacima sadnje.

Planira se sudjelovanje na redovitoj godišnjoj Skupštini za sudionike projekta Alpe - Jadran.

➤ **Suradnja s tvrtkama**

Nastavlja se suradnja s Podravkom na ispitivanju pogodnosti za preradu u pekmeze, džemove i kompote sorti jabuke, šljive, višnje te proširenje suradnje na bobičasto voće. Rezultati pomoloških analiza se planiraju prezentirati na stručnim skupovima i seminarima i omogućiti degustacija.

➤ **Međunarodna suradnja s oplemenjivačkim institucijama u području introdukcije različitih sorti voćnih vrsta**

Planira se introdukcija voćnih vrsta:

- Better3Fruit NV (Haverlee, Belgija) – nove sorte jabuke otporne na fuzikladij (B3F57, B3F60 i B3F65),
- Pepinieres du Valois – nove sorte jabuke (Jugala, Galaval, Leratess, Sabora, Coop39),
- Artus Group (Njemačka) – nove sorte šljive otporne na šarku (Freya, Hanka, Elena i Haroma), nove selekcije šljive još u testiranju, otporne na šarku u vlasništvu Instituta u Weihenstephanu, Njemačka,
- INRA (Francuska) - nove podloge i sorte marelice.

4. ZAVOD ZA SJEMENARSTVO I RASADNIČARSTVO

U Zavodu za sjemenarstvo i rasadničarstvo u 2012. planira se, sukladno zakonskim aktima koji se odnose na priznavanje i zaštitu novih biljnih sorti, proizvodnju i certifikaciju reprodukcijskog materijala poljoprivrednog bilja te drugih poslova određenih normativnim dokumentima Centra, obavljanje sljedećih poslova:

4.1. U Odjelu za priznavanje i zaštitu novih biljnih sorti nastavlja se:

- **Provođenje ispitivanja i priznavanja novih biljnih sorti** temeljem Pravilnika o priznavanju sorti poljoprivrednog bilja (NN 99/08, 100/09, 109/10) izvršit će se ispitivanje sorti krmnog bilja, žitarica, repa, povrća, krumpira, uljarica i predivog bilja u pokusnom polju i laboratoriju putem određivanja gospodarske vrijednosti sorti (VCU ispitivanje) i određivanja različitosti, ujednačenosti i postojanosti sorti (DUS ispitivanje).
- **Provođenje upisa sorti u sortne liste** temeljem Zakona o sjemenu, sadnom materijalu i priznavanju sorti poljoprivrednog bilja (NN 140/05; NN 35/08), Pravilnika o upisu sorti u Sortnu listu (NN 45/08, 84/08) i Pravilnika o upisu sorti u Nacionalnu sortnu listu (NN 53/10) izvršit će se upisi novih priznatih sorti, obnavljanja upisa sorti na Sortnoj listi i brisanja sorti sa Sortne liste, upis sorti u Nacionalnu sortnu listu i rad na pripremi Preporučene sortne liste.
- **Skrb o biljnim genetskim izvorima** u skladu s člankom 63. Zakona o sjemenu, sadnom materijalu i priznavanju sorti poljoprivrednog bilja (NN 140/05, 35/08) i Pravilnikom o očuvanju i korištenju biljnih genetskih resursa te načinu rada i uređenju banke biljnih gena poljoprivrednog bilja (NN 4/05, 42/07) planira se uključivanje u kolekciju gen-banke uzoraka sjemena sorata koje će biti povučene sa Sortne liste Republike Hrvatske. Za primjerke koji nedostaju u kolekciji standardnih uzoraka pokušat će se pribaviti sjeme iz drugih banki biljnih gena. Organiziranje i održavanje sastanaka Povjerenstva za biljne genetske izvore.
- **Izdavanje publikacije o zaštićenim sortama i izdavanje vodiča za postupak podnošenja zahtjeva za dodjeljivanje oplemenjivačkog prava** temeljem Zakona o zaštiti biljnih sorti (NN 131/97, 62/00, 67/08).
- **Organiziranje edukacije i rasprava s korisnicima vezano za sustav zaštite novih biljnih sorti i priznavanja sorti** temeljem prije spomenutih zakona i pravilnika.
- **Izvođenje pokusa na sortama pšenice za ostale naručitelje.** U cilju pune iskoristivosti raspoloživih kapaciteta, a sukladno mogućnostima izvodit će se pokusi i za privatne naručitelje (Syngenta i dr.)

4.2. U Odjelu za nadzor i deklariranje reprodukcijskog sadnog materijala nastavlja se:

- **Zaprimanje i obrada prijave te obavljanje stručnog nadzora sjemenskih usjeva** temeljem Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena žitarica (NN 92/06, 83/09), Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena uljarica i predivog bilja (NN 126/07), Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena repa (NN 72/07), Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena krmnog bilja (NN 129/07), Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena povrća (NN 129/07) i Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena krumpira (NN 129/07).
- **Vođenje evidencije o proizvedenim količinama i sastavljanje izvješća o nadzoru nad sjemenskom proizvodnjom te dostava istih zainteresiranim strankama** temeljem navedenih pravilnika u prijašnjem stavku.
- **Organiziranje godišnjih radionica (dani polja) za nadzornike sjemenskih usjeva, odgovorne osobe i nadzornike za obavljanje „kontrola pod stručnim nadzorom“ za koje Zavod daje suglasnost** temeljem Pravilnika o postupku stručnog nadzora i nadzora pod stručnom kontrolom nad

proizvodnjom poljoprivrednog reprodukcijskog materijala (NN 144/09) i Pravilnika o upisu u upisnik dobavljača, laboratorija i uzorkivača poljoprivrednog sjemena i sadnog materijala (NN 29/08, 37/09).

➤ **Ispitivanja u kontrolnom polju ispravnosti certificiranja partija sjemena i održavanja sorata** temeljem Pravilnika o postupku stručnog nadzora i nadzora pod stručnom kontrolom nad proizvodnjom poljoprivrednog reprodukcijskog materijala (NN 144/09).

➤ **Provjera uvjeta za upis u upisnik dobavljača** temeljem Zakona o sjemenu, sadnom materijalu i priznavanju sorti poljoprivrednog bilja (NN 140/05, 35/08) i Pravilnika o upisu u upisnik dobavljača (NN 29/08, 37/09).

➤ **Zaprimanje i obrada prijave te obavljanje stručnog nadzora poljoprivrednog sadnog materijala** temeljem Pravilnika o stavljanju na tržište reprodukcijskog sadnog materijala i sadnica namijenjenih za proizvodnju voća (NN 100/09, 153/09, 72/10), Pravilnika o stavljanju na tržište materijala za vegetativno umnažanje loze (NN 133/06, 67/10) i Pravilnika o postupku stručnog nadzora i nadzora pod stručnom kontrolom nad proizvodnjom poljoprivrednog reprodukcijskog materijala (NN 144/09).

➤ **Uzimanje uzoraka reprodukcijskog sadnog materijala i sadnica za laboratorijsku analizu** temeljem Pravilnika o stavljanju na tržište reprodukcijskog sadnog materijala i sadnica namijenjenih za proizvodnju voća (NN 100/09, 153/09, 72/10) i Pravilnika o stavljanju na tržište materijala za vegetativno umnažanje loze (NN 133/06, 67/10).

➤ **Vođenje evidencija o proizvedenim količinama sadnog materijala te izdavanje Uvjerenja o sadnom materijalu** temeljem Pravilnika o stavljanju na tržište reprodukcijskog sadnog materijala i sadnica namijenjenih za proizvodnju voća (NN 100/09, 153/09, 72/10) i Pravilnika o stavljanju na tržište materijala za vegetativno umnažanje loze (NN 133/06, 67/10).

➤ **Sastavljanje Izvešća o proizvodnji poljoprivrednog sadnog materijala za potrebe Ministarstva poljoprivrede** temeljem Pravilnika o stavljanju na tržište reprodukcijskog sadnog materijala i sadnica namijenjenih za proizvodnju voća (NN 100/09, 153/09, 72/10) i Pravilnika o stavljanju na tržište materijala za vegetativno umnažanje loze (NN 133/06, 67/10).

➤ **Organiziranje godišnjih radionica za nadzornike poljoprivrednog sadnog materijala** temeljem Pravilnika o postupku stručnog nadzora i nadzora pod stručnom kontrolom nad proizvodnjom poljoprivrednog reprodukcijskog materijala (NN 144/09).

➤ **Pripremanje, ažuriranje i objavljivanje Popisa sorti voćnih vrsta** temeljem Pravilnika o upisu sorti u popis sorti voćnih vrsta (NN 98/09).

➤ **Pripremanje, ažuriranje i objavljivanje Nacionalne sortne liste za vinovu lozu** temeljem Pravilnika o upisu sorti u Nacionalnu sortnu listu (NN 53/10).

➤ **Izdavanje certifikata o sjemenu i sadnom materijalu** temeljem Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena žitarica (NN 92/06, 83/09), Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena uljarica i predivog bilja (NN 126/07), Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena repa (NN 72/07), Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena krmnog bilja (NN 129/07, 78/10), Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena povrća (NN 129/07, 78/10), Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena krumpira (NN 129/07), Pravilnika o stavljanju na tržište reprodukcijskog sadnog materijala i sadnica namijenjenih za proizvodnju voća (NN 100/09, 153/09, 72/10) i Pravilnika o stavljanju na tržište materijala za vegetativno umnažanje loze (NN 133/06, 67/10).

➤ **Vođenje evidencije o izdanim certifikatima o sjemenu i sadnom materijalu i uvezenim količinama sjemena i sadnog materijala** temeljem prije spomenutih pravilnika.

➤ **Osposobljavanje nadzornika za poslove pakiranja, plombiranja i označavanja sjemena i sadnog materijala pod stručnom kontrolom** temeljem prije spomenutih pravilnika.

➤ **Nadzor nad radom ovlaštenih nadzornika za poslove pakiranja, plombiranja i označavanja sjemena i sadnog materijala** temeljem prije spomenutih pravilnika.

4.3. U Odjelu laboratorij za ispitivanje sjemena nastavlja se:

➤ **Uzorkovanje sjemena poljoprivrednog bilja i ispitivanje kvalitete sjemena** temeljem Pravilnika o metodama uzorkovanja i ispitivanja kvalitete sjemena (NN 99/08) i Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena navedenih u prijašnjim stavcima.

➤ **Nadzor nad radom ovlaštenih laboratorija (naknadna kontrola) i ovlaštenih uzorkivača** temeljem svih pravilnika o stavljanju na tržište sjemena.

➤ **Osposobljavanje uzorkivača za uzorkovanje poljoprivrednog sjemena i analitičara za ispitivanje kakvoće sjemena** temeljem svih pravilnika o stavljanju na tržište sjemena.

➤ **Provjera postojanja uvjeta za upis u upisnik laboratorija** temeljem Pravilnika o upisu u upisnike dobavljača, laboratorija i uzorkivača poljoprivrednog sjemena i sadnog materijala (NN 29/08, 21/09).

➤ **Organiziranje među-laboratorijskih ispitivanja (ring test) i radionice za analitičare u laboratorijima za ispitivanje kvalitete sjemena** na temelju odredbi pravilnika o stavljanju na tržište.

➤ **Određivanje zastupljenosti GMO-a** temeljem Uredbe o razini genetski modificiranih organizama u proizvodima ispod koje proizvodi koji se stavljaju na tržište ne moraju biti označeni kao proizvodi koji sadrže genetski modificirane organizme (NN 92/08, 36/09, 33/10).

➤ **Akreditacija Odjela za laboratorijska ispitivanja prema normi HRN ISO/IEC 17025.**

4.4. U Odjelu za proizvodnju, pokušalište, tehničke poslove i održavanje nastavlja se:

➤ **Provođenje proizvodnih pokusa za različite agrotehničke mjere na osnovnim ratarskim kulturama.** Pkusni program se temelji na ispitivanjima najnovijih hibrida, sredstava za zaštitu bilja i gnojiva na poljoprivrednim kulturama uljane repice, pšenice, kukuruza i soje.

➤ **Pružanje tehničke pomoći drugim Odjelima u osnivanju i održavanju pokusa u polju** koji se izvode radi priznavanja sorti, post-kontrole i drugih namjena na lokaciji sjedišta Zavoda te na ugovorenim površinama izvan Zavoda.

➤ **Održavanje kruga Zavoda te strojeva i opreme u primjerenom i ispravnom stanju.**

Sudjelovanje u izradi propisa

Nastavlja se praćenje domaćih i međunarodnih propisa u područjima priznavanja i zaštiti novih biljnih sorti, certificiranju sjemena i sadnog materijala poljoprivrednog bilja te će se po pozivu MP sudjelovati u pripremi izmjena propisa i njihovog usklađivanja s istima.

Suradnja s drugim institucijama

➤ **Proficiency i ring testovi**

- Nastavlja se sudjelovanje laboratorija sukladno ISTA akreditacijskom standardu u proficiency testovima koje organizira ISTA te ring testovima koje organiziraju drugi ISTA akreditirani laboratoriji u susjednim zemljama.

➤ **Međunarodna suradnja u svrhu DUS ispitivanja kukuruza, strnih žitarica i soje**

- Planira se nastaviti suradnja na započetom programu DUS ispitivanja opisa sorti i popunjavanja referentne kolekcije ozime pšenice i kukuruza s GEVES, Francuska.

➤ **Sudjelovanje na EU-VCU seminarima**

- u svrhu usklađivanja u provođenju VCU ispitivanja.

- **Sudjelovanje na sastancima i radionicama koje organizira UPOV (Međunarodna Unija za zaštitu novih biljnih sorti).**
- **Sudjelovanje u ECPGR**
  - Zavod je nominiralo MP za „focal point“. Nastavit će se povezivanje svih članova Programa za biljne genetske izvore i izvještavanje o kretanjima u organizaciji.
- **“Multi-beneficiary program on Participation of Croatia in certain Community Agencies”**
  - planira se organizirati posjet eksperata Zavoda nekoj od institucija zemalja EU koja radi na poslovima kojima se bavi Zavod.
- **Ured Europske unije za zaštitu novih biljnih sorti (CPVO)**
  - Temeljem pristupnog ugovora s EU sudjelovat će se u radu te kordinirati suradnja na poslovima zaštite novih biljnih sorti.
- **OECD (Organisation for economic co-operation and development)**
  - MP je ovlastilo Zavod za sjemenarstvo i rasadničarstvo za implementaciju OECD sheme certificiranja sjemena. Nastavit će se praćenje rada OECD organizacije i izvještavanje o stanju u Hrvatskoj.

5. ZAVOD ZA TLO I OČUVANJE ZEMLJIŠTA

U Zavodu za tlo i očuvanje zemljišta u 2012. planira se obavljanje sljedećih poslova:

5.1. U Odjelu za zaštitu i očuvanje zemljišta nastavljaju se aktivnosti sukladno Zakonu o poljoprivrednom zemljištu (NN 152/08, 25/09, 153/09, 21/10, 39/11, 63/11), Nacionalnoj strategiji zaštite okoliša (NN 46/02), Nacionalnom planu djelovanja za okoliš (NN 46/02), Zakonu o zaštiti okoliša (NN 110/07), Uredbi o informacijskom sustavu zaštite okoliša (NN 68/08) te pratećim propisima:

➤ **Program trajnog praćenja (monitoring) stanja poljoprivrednog zemljišta**

Započinje se s provođenjem Programa trajnog praćenja (monitoring) stanja poljoprivrednog zemljišta s ciljem zaštite poljoprivrednog zemljišta od degradacije. Trajno praćenje stanja poljoprivrednog zemljišta sukladno Pravilniku (NN 60/10) i Programu predstavlja periodično praćenje fizikalnih, kemijskih i bioloških procesa u tlu s ciljem uočavanja negativnih posljedica, a radi njihove prevencije i ublažavanja. Organizirano je na postajama prve i druge razine, periodično svake tri godine. Tijekom 2011. godine provedena je priprema za provedbu Nacionalnog Programa čiji jedan ciklus traje devet godina, a kroz koji će tijekom 2012., 2013. i 2014. godine biti osnovano 90 postaja na teritoriju Republike Hrvatske u okviru tri regije: Panonske, Gorske i Jadranske.

Planira se osnivanje postaja u suradnji s vlasnicima poljoprivrednog zemljišta i jedinicama lokalne samouprave. U prvom dijelu 2012. godine biti će revidirane planirane postaje trajnog praćenja stanja za prvih 30 lokacija te potpisani sporazumi o suradnji i ustupanju prava korištenja proizvodnih parcela s vlasnicima za potrebe provedbe Nacionalnog Programa.

Planira se sukladno odobrenim financijskim sredstvima osnivanje postaja i uzimanje uzoraka na terenu u razdoblju od 15. srpnja do 15. listopada.

➤ **Sudjelovanje u izradi Informacijskog sustava podataka o poljoprivrednom zemljištu i uspostava Informacijskog podsustava o održavanju i zaštiti poljoprivrednog zemljišta**

Započinje se s uspostavom Informacijskog podsustava o održavanju i zaštiti poljoprivrednog zemljišta sukladno Zakonu o poljoprivrednom zemljištu. Propisat će se procedure za prikupljanje

podataka od ovlaštenih institucija i laboratorija, prikupljat će se podaci za potrebe praćenja stanja poljoprivrednog zemljišta koji će biti smješteni u Informacijski podsustav i integrirani u zajednički Informacijski sustav podataka o poljoprivrednom zemljištu MP.

Nastavljaju se aktivnosti usmjerene na formiranje Povjerenstva pri MP za izradu Pravilnika o načinu uspostave i vođenju Informacijskog sustava podataka o poljoprivrednom zemljištu – Informacijskog podsustava o održavanju i zaštiti poljoprivrednog zemljišta u RH, određivanju svih parametara koji ulaze u baze podataka, a proizlaze iz Zakona o poljoprivrednom zemljištu i donesenih Pravilnika. Za izradu Informacijskog sustava podataka o poljoprivrednom zemljištu planiraju se koristiti iskustva i zemalja u okruženju.

➤ **Određivanje osobito vrijednog obradivog (P1) i vrijednog obradivog (P2) poljoprivrednog zemljišta**

Započinje se s aktivnostima sukladno Zakonu o poljoprivrednom zemljištu, a vezano za promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta - određuje se osobito vrijedno obradivo (P1) i vrijedno obradivo (P2) poljoprivredno zemljište. Prema naputku MP, Zavod za tlo i očuvanje zemljišta određivat će, tj. provoditi vrednovanje (bonitiranje) poljoprivrednog zemljišta samo u postupku izrade prostornih planova, ako ima bitnih promjena u odnosu na postojeće stanje ili pokazatelja na jednom širem području.

Planira se izrada informatičke aplikacija za potrebe izračunavanja bonitetnih vrijednosti sukladno Pravilniku (NN 53/10) koja će olakšati primjenu podataka. U tu svrhu planira se koristiti podatke zatražene tijekom 2011. iz ARKOD sustava od Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju koji će u konačnici biti osnovna podloga Informacijskog sustava podataka o poljoprivrednom zemljištu. Planira se, ovisno o pristizanju zahtjeva i obimu poslova vrednovanja poljoprivrednog zemljišta na području Republike Hrvatske, u 2012. da Zavod izradi plan za realizaciju.

➤ **Doprinos uspostavi Informacijskog sustava podataka o poljoprivrednom zemljištu i Hrvatskog informacijskog sustava za tlo (HIST) kroz inventarizaciju podataka o tlu na razini Republike Hrvatske**

Nastavljaju se aktivnosti vezane za digitalizaciju Osnovne pedološke karte 1:50 000. Osnovni cilj cjelokupnog projekta je uspostava Informacijskog podsustava o održavanju i zaštiti poljoprivrednog zemljišta i HIST-a s prostorno-vremenskom georeferenciranom informatičkom bazom podataka o tlima, uvažavajući obveze i prioritetne aktivnosti predviđene propisom. Digitalizacija Osnovne pedološke karte (OPK) 1:50 000 završena je u studenom 2011. godine. Budući da je analogna karta OPK nastala u razdoblju 1965. – 1985. godina i kao takva u originalu prenesena u digitalni oblik u razdoblju od 2007. do 2011. godine, u idućem razdoblju planira se napraviti nadogradnju karte i to:

- uskladiti naselja, vodotoke, šljunčare, jezera, ribnjake i drugo, iz OPK s današnjim stanjem sukladno današnjim topografskim kartama,
- uskladiti poligonski prikazane kartirane jedinice tla na spojevima listova,
- uskladiti nazive pedološko-sistematskih jedinica s današnjom klasifikacijom tala,
- povući sve podatke s lokacija istraživanja iz tiskanih Tumača Osnovne pedološke karte (OPK) u digitalni oblik i povezati s pripadajućim prostorom.

➤ **Regionalni monitoring poljoprivrednog zemljišta na zonama sanitarne**

Na tri lokacije – Sikirevci – Brodsko-posavska, Osijek – Osječko-baranjska, Vinkovci – Vukovarsko-srijemska županija planira se nastaviti aktivnosti sukladno izrađenom Programu trajnog praćenja stanja poljoprivrednog zemljišta koje su provedene u uredu i na terenu tijekom 2011., a financirane sredstvima Centra. Za potrebe pripreme monitoringa određeno je nulto stanje poljoprivrednog zemljišta na tri lokacije u zonama sanitarne zaštite vodocrpilišta te postavljeni pijezometri na svakoj lokaciji na dubinama od 2 m i 5 m gdje se prikupljaju i analiziraju uzorci

podzemne vode. Ove tri točke monitoringa početak su regionalnog monitoringa navedenih županija s ciljem zaštite izvora pitke vode od onečišćenja iz poljoprivrede. Planira se da će daljnje praćenje stanja na ove tri lokacije od 2012. godine preuzeti županije te ovisno o svojim potrebama osnivati i nove točke trajnog motrenja.

5.2. U Odjelu za gospodarenje i uređenje zemljišta nastavljaju se aktivnosti sukladno Zakonu o poljoprivrednom zemljištu i Zakonu o osnivanju Centra te pratećim propisima:

➤ **Izrada baze podataka o stanju plodnosti tla i preporuka prihvatljive gnojidbe**

Nastavljaju se aktivnosti na izradi preporuka prihvatljive gnojidbe na temelju rezultata analiza uzoraka na osnovne parametre plodnosti tla. Sukladno propisima nastavlja se s aktivnostima uzimanja uzoraka na terenu. Kroz suradnju sa znanstvenim institucijama i vlastitim istraživačkim radom planira se razvoj programa za izradu preporuka i ustrojavanje baze podataka o stanju plodnosti tla.

➤ **Praćenje stanja poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države**

Započinje se s provođenjem aktivnosti vezanih za članak 8. stavak 1. Zakona o poljoprivrednom zemljištu *“pravne ili fizičke osobe dužne su pratiti stanje poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države koje koriste na temelju ugovora o zakupu, dugogodišnjem zakupu i dugogodišnjem zakupu za ribnjake”*. Poslove praćenja stanja poljoprivrednog zemljišta provodi Centar, ali analize poljoprivrednog zemljišta u smislu praćenja stanja iz članka 7. i 8. Zakona mogu obavljati i drugi ovlaštene laboratoriji koje na temelju rješenja o ispunjavanju propisanih uvjeta ovlasti MP, a koji moraju rezultate analiza dostaviti Centru. Stoga se nastavljaju aktivnosti koje će ubrzati donošenje odluke MP o formiranju Povjerenstva za ovlašćivanje institucija ili drugih laboratorija za poslove praćenja stanja poljoprivrednog zemljišta uz koordinaciju Centra. Nastavljaju se aktivnosti MP oko izrade procedura za izdavanje rješenja drugim institucijama koje će provoditi praćenje stanja poljoprivrednog zemljišta u RH. Nakon toga bit će izrađen plan za provođenje aktivnosti za cijelo područje RH.

5.3. U Odjelu laboratorija nastavljaju se aktivnost sukladno Zakonu o poljoprivrednom zemljištu, Zakonu o osnivanju Hrvatskog centra za poljoprivredu, hranu i selo, Zakonu o ekološkoj proizvodnji i označavanju ekoloških proizvoda (NN 139/10), Zakonu o gnojivima i poboljšivačima tla (NN 163/03), Zakonu o akreditaciji (NN 158/03 i 75/09), Zakonu o normizaciji (NN 163/03) i pratećim provedbenim propisima.

➤ **Daljnji razvoj sustava upravljanja i područja rada**

Planira se, a nakon dobivanja potvrđnice od HAA (Hrvatska akreditacijska agencija) za sedam prijavljenih metoda iz područja kemije tla od 29. kolovoza 2011., sukladno normi HRN ISO/IEC 17025, daljnji razvoj sustava upravljanja, razvoj i uhodavanje metoda posebice na području atomske spektrofotometrije u pravcu određivanja sadržaja metala, plinske i tekućinske kromatografije u pravcu određivanja ostataka pesticida i PAH-ova, određivanja sadržaja kationa i aniona u vodi za navodnjavanje, određivanja nitrata u tlu uvođenjem ISO metoda te na uvođenju ISO metoda u području fizike tla.

Planira se proširenje akreditacije i pozicioniranja kompetentnosti na analizama izvan okvira ispitivanja osnovnih parametara plodnosti tla, prije svega na područje fizike tla.

Planira se daljnje uhodavanje i razvoj metoda iz područja analize gnojiva, posebice organskih gnojiva i poboljšivača tla.

Planira se razvoj metoda za određivanje nitratnog, amonijačnog i organskog dušika u uzorcima tla, biljnog materijala, gnojiva i vode za navodnjavanje ako dođe do realizacije nabave CFA uređaja.

Plan je svu novonabavljenu opremu (fizika i kemija tla) tijekom 2012. uhodati i ovladati stručnim rukovanjem kako bi korištenje postalo rutinska operacija pri obavljanju poslova i zadataka koje očekujemo sukladno planovima.

Cilj koji se želi postići jest da laboratorij stvori sve preduvjete kako bi postao referentni laboratorij na području ispitivanja tla.

➤ **Uspostavljanje laboratorija za biologiju i mikrobiologiju tla**

Planira se uspostava laboratorija za biologiju i mikrobiologiju tla.

➤ **Kemijske, fizikalne, biološke i mikrobiološke analize tla, kemijske analize biljnog materijala, organskih gnojiva i supstrata, mineralnih gnojiva i poboljšivača tla, vode za navodnjavanje**

Planira se povećati broj uzoraka (tlo, biljni materijal i gnojiva) u odnosu na 2011. ugovorima sa županijama, ugovora s većim pravnim korisnicima ili izravno s fizičkim korisnicima te uzoraka sukladno zakonskim i podzakonskim aktima i ovlaštenju.

Planira se analiziranje uzoraka na sadržaj ostataka pesticida i PAH-ova sukladno propisima.

Suradnja s drugim institucijama

➤ **Suradnja sa županijama, lokalnim upravama i znanstvenim institucijama**

Planira se nastavak i proširenje suradnje na projektima od zajedničkog interesa.

➤ **Suradnja s tvrtkama**

Planira se nastavak i proširenje suradnje na poslovima ispitivanja uzoraka tla, biljnog materijala i gnojiva s tvrtkom Agrokor i dr.

➤ **Monitoring hidropedoloških svojstava tla za potrebe preciznog dimenzioniranja sustava navodnjavanja**

Planira se suradnja s Poljoprivredno-šumarskom školom u Vinkovcima i Vukovarsko-srijemskom županijom koja će osigurati sredstva za provedbu istraživanja, unutar zone sanitarne zaštite „Crpilišta Kanovci“ gdje se nalaze poljoprivredne površine u vlasništvu škole.

Budući da su to površine gdje je Zavod za tlo 2006. sudjelovao u izradi pedoloških podloga za navodnjavanje i područja gdje je 2011. postavljena točka trajnog praćenja stanja, cilj je proširiti istraživanja i uspostaviti monitoring hidropedoloških svojstava tla za potrebe preciznog dimenzioniranja različitih sustava za navodnjavanje.

➤ **Sudjelovanje u izradi, izmjeni, dopuni i provedbi propisa**

Propisi koji su u primjeni: Zakon o poljoprivrednom zemljištu, Zakon o gnojivima i poboljšivačima tla, Zakon o ekološkoj proizvodnji i označavanju ekoloških proizvoda, Zakon o zaštiti okoliša, Nacionalna strategija zaštite okoliša i Uredba o informacijskom sustavu zaštite okoliša.

Planira se i daljnje sudjelovanje u izradi zakonskih i podzakonskih akata, a u cilju pojednostavljenja i otklanjanja nejasnog i/ili dvosmislenog tumačenja zakona i podzakonskih akata.

Planira se:

➤ **Sudjelovanje u izmjenama i dopunama**

Pravilnika o zaštiti poljoprivrednog zemljišta od onečišćenja štetnim tvarima (NN 32/10),

Pravilnika o ekološkoj proizvodnji u uzgoju bilja i u proizvodnji biljnih proizvoda (NN 91/01)

Pravilnika o metodologiji za praćenje stanja poljoprivrednog zemljišta (NN 60/10),

Pravilnika o mineralnim gnojivima (NN 60/07), a obzirom da po pitanju vode za navodnjavanje ne postoje jasni podzakonski akti, planira se potaknuti donošenje istih.

➤ **Sudjelovanje u izradi**

Pravilnika o načinu uspostave i vođenju Informacijskog sustava podataka o poljoprivrednom zemljištu,

Pravilnika o načinu vođenja evidencije o promjeni namjene poljoprivrednog zemljišta.

➤ **Sudjelovanje**

- u Povjerenstvu za ovlašćivanje institucija i laboratorija za analizu tla za potrebe praćenja stanja poljoprivrednog zemljišta (osnovne analize tla),
- u Povjerenstvu za ovlašćivanje laboratorija za ispitivanje kakvoće gnojiva i poboljšivača tla i
- u stvaranju preduvjeta i provedbi svih donesenih Pravilnika sukladno Zakonu o poljoprivrednom zemljištu.

Međunarodni projekti

➤ **IPA CBC II projekt – Prekogranična suradnja Hrvatska – Srbija**

Očekuje se suradnja s Institutom za ratarstvo i povrtarstvo iz Novog Sada na projektu prekogranične suradnje IPA CBC II – Hrvatska – Srbija. Prijavljen je projekt za mjeru 1.2. Zaštita okoliša pod nazivom „ Poljoprivreda u suradnji s prirodom“ – „LANAC“ („Agriculture in cooperation with nature“ – „CHAIN“). Predviđeni početak realizacije projekta je prosinac 2012. kada bi trebao biti potpisan ugovor s Ugovarateljnim tijelom – Agencijom za regionalni razvoj Republike Hrvatske.

Projekt „Inventarizacija i digitalizacija podataka Osnovne pedološke karte Hrvatske mjerila 1:50 000“

Očekuje se realizacija projekta „Inventarizacija i digitalizacija podataka Osnovne pedološke karte Hrvatske mjerila 1:50 000“ kroz Basic Description BO International Cooperation (Policy Support Domain International) – BOCI Dutch Ministry of Economics, Agriculture and Innovation (EL&I) za 2012. godinu. Cilj projekta je objediniti i revidirati podatke o tlima Republike Hrvatske iz tumača Osnovne pedološke karte (OPK) Hrvatske mjerila 1: 50 000, te ih učiniti preglednim i lako dostupnim u digitalnom obliku. Digitalna obrada osigurat će obradu podataka o tlu kroz simulacije i modeliranja u GIS-u, što će pridonijeti novim znanstvenim spoznajama, a sve s ciljem zaštite i održivog gospodarenja zemljišnim resursima Republike Hrvatske.

Nastavlja se usavršavanje djelatnika putem treninga, seminara, sudjelovanja na domaćim i stranim znanstvenim i stručnim skupovima, posjeta institucijama iz područja rada.

6. ZAVOD ZA POLJOPRIVREDNU PROIZVODNJU I HRANU

U Zavodu za poljoprivrednu proizvodnju i hranu u 2012. planira se obavljanje aktivnosti sukladno Zakonu o osnivanju Hrvatskog centra za poljoprivredu, hranu i selo (NN 25/09, 124/10) i drugim zakonima iz područja rada Zavoda.

Uzgoj masline u intenzivnim sustavima uzgoja – nastavak projekta započetog 2011.

Tijekom 2011. godine uspostavljen je nasad masline – super gusti sklop, na površinama Centra od cca 1,5 ha u Kaštel Sućurcu. Projekt se sastoji od 3 sastavnice:

- Sorte x razmak sadnje (5 sorata x 3 razmaka sadnje unutar reda).
- Površina: oko 7000 m².

Pet sorata: Arbequina, Arbosana, Koroneiki, Sikitita i Tosca; svaka u kombinaciji 3 različita razmaka unutar reda: 1,35; 1,55 i 1,75 m (2002, 1744 i 1544 sadnica/ha).

- Sorta Arbequina (najraširenija sorta u svijetu kad je u pitanju super gusta sadnja masline) – na poligonu se naknadno planiraju implementirati pokusi s gnojidbom i navodnjavanjem. Razmak sadnje je 3,7X 1,55 m (1744 sadnice/ha). Površina ispitnog polja oko 7000 m².
- Domaće i udomaćene sorte masline; potencijalno interesantne sorte, površina oko 500 m².

Na svim ispitnim plohama potrebno je izvršiti zamjenu pojedinačnih sadnica (cca 1%), bilo da su uginule, oštećene ili kondicijski slabe biljke.

Na poligonu će se odrediti pokusni blokovi (odabrati i obilježiti po 3 stabla u 3 ponavljanja), za svaku kombinaciju: sorte i razmaka sadnje.

Uz redovito održavanje nasada, pratit će se vegetativni i generativni parametri, prirod i svojstva ulja (koncem 2012. godine očekujemo prvi, makar simboličan urod i prvo ulje).

Uzgoj masline u intenzivnim sustavima uzgoja – novi projekt uvođenje novih hibrida i klonova masline

Temeljem naših dosadašnjih iskustava te iskustava španjolskih oplemenjivača masline kao potencijalno interesantni genotipovi za sadnju i istraživanja pokazali su se UCO-1-68, UCO-2-35, FS-17, Canetera. Budući da se radi o mikropokusu, te da imamo već sve instalirano (armatura, sustav navodnjavanja...), ne bismo imali znatnih troškova. Najveći dio troška bio bi cijena i dobava sadnica te redovito održavanje nasada. Temeljem istraživanja, dobili bismo rezultate o pojedinom genotipu/sorti, a temeljem toga iste bismo dalje preporučili ili eliminirali iz daljnjeg uzgoja, tj. dali preporuku proizvođačima.

Izravni troškovi potrebni za realizaciju ovog projekta u 2012. procjenjuju se na 7.000 kuna.

Unaprjeđenje uzgoja odabranih vrsta agruma na skeletnim i aluvijalnim tlima

Ovim projektom istražiti će se mogućnost uzgoja odabranih vrsta agruma (limun, naranča i klementina) na južnim-zaštićenim položajima područja Komarne. Uvažavajući činjenicu pedološki ograničeno pogodnih terena zbog znatnog udjela skeleta, istražila bi se mogućnost povećanja gospodarski važnih površina pogodnih za uzgoj agruma te širenje ponude domaće proizvodnje uzgojem limuna, naranče i klementine. S gledišta mikroekoloških prilika, istraživanjem ponašanja pojedinih kombinacija (podloga/sorta) na navedenim površinama, može se očekivati odabir potencijalno vrijednih područja, kao i potencijalno pogodnih kombinacija sorata i podloga. Uz praćenje najvažnijih vegetativnih i generativnih svojstava, pratit će se i reakcija na najvažniji abiotski stres - pozebe.

Usporedo s pokusima na kraškom području, ispitat će se i reakcija pojedinih vrsta/sorti i podloga uzgojenih na tipičnim agrumskim terenima - aluvijalnim tlima u Dolini Neretve (pokusi na dva mikrolokaliteta u Opuzenu).

Predintrodukcija novih sorti bajama – novi projekt

Proizvodnja bajama ima dugu tradiciju u Republici Hrvatskoj. Uzgoj je ekstenzivan, a više od 30 godina nismo imali organizirane introdukcije novi(ji)h sorti bajama. U tom razdoblju selekcionirane su mnoge sorte u Europi, Aziji i Americi, a temeljem rezultata istraživanja pojedine su sorte uvedene u masovnijiu proizvodnju.

Ekspresija pojedinih svojstava sorte mora se promatrati u interakciji s agroekološkim i pedološkim prilikama pojedinog područja te stoga planiramo predintrodukcijski pokus bajama locirati na maloj – istočnoj plohi pokušališta u Kaštelima (2000 m²).

Projektom se, uz postojeće provjerene sorte (primjerice: Ferragnes, Texas, Ai), uključuju i nove/novije sorte, primjerice: Sweetheart, Falsa barese, Fascianello, Fragiulio grande, Francoli, Genco, Lauranne, Moncayo, Pepparudda, Pizzuta dAvola, Sannicandro, Supernova, Trianella, Tuono, Carmel, Mission, Neplus ultra, Nonpareil, Monterey, Butte, Padre, Fritz, Aldrich, Winters, Kochi, Price, Um el Fahem, Marcona, Desmayo Rojo, Desmayo Largueta. Konačna lista sorata ovisi i o dostupnosti raspoložive sadnice, spremnosti oplemenjivača da ustupi zaštićene sorte itd...

Plan je da se pojedini kultivar sadi u količini od 3 sadnice (jer je riječ o predintrodukciji; ne aranžira se pokus u ponavljanjima), a za veći predintrodukcijski pokus bit će dostatno 2000 m² koje Centar ima na istočnom dijelu pokušališta (trenutno neograđeni dio). Izravni troškovi potrebni za realizaciju ovog projekta u 2012. procjenjuju se na 30.000,00 KN.

7. ZAVOD ZA AGRARNU EKONOMIKU I SELO

U Zavodu za agrarnu ekonomiku i selo u 2012. planiraju se sljedeće aktivnosti:

Redovne aktivnost Zavoda:

- Organiziranje i koordiniranje izrade te priprema analize za potrebe Ureda ravnateljice, Ministarstva poljoprivrede i javnosti,
- Organiziranje i koordiniranje pripreme i izrade izvještaja i programa rada za potrebe Upravnog vijeća Centra,
- Sudjelovanje u pripremi, izradi i realizaciji međunarodnih projektnih prijedloga iz programa pomoći Europske Unije,
- Sudjelovanje u poslovima medijskog i drugog prezentiranja rada Centra, u prikupljanju i izradi informacija za Internet stranice te u izradi i pripremi promotivnih materijala,

Primijenjene aktivnosti Zavoda:

- „Traditional olive industry like a part of cross border tourism offer“ (2007-0017-975002) - prekogranična suradnja Hrvatska – Crna Gora (IPA IIb 2007 & 2008):

Nastavlja se s provedbom projekta kojem je opći cilj doprinijeti razvoju socio-ekonomskih uvjeta kroz diversifikaciju turističke ponude u prekograničnom području. Posebni cilj ovog projekta je unapređivanje kvalitete turističkog odredišta temeljenog na autentičnoj proizvodnji maslinovog ulja, tradiciji i kulturi. Partneri na projektu su Hrvatski centar za poljoprivredu hranu i selo, Regionalna razvojna agencija Dubrovačko-neretvanske županije DUNEA d.o.o. i Udruženje maslinara Dubrovačko-neretvanske županije. Projekt će trajati dvije godine. U sklopu projekta u suradnji s projekt menagerom, Zavod vodi administriranje i financijsko vođenje projekta.

- „Analiza lanca vrijednosti vinarskog sektora Republike Hrvatske“

Nastavlja se s primijenjenim projektom za vinarski sektor kojemu je opći cilj dati doprinos tržišnom jačanju vinarskog sektora Republike Hrvatske. Posebni ciljevi projekta stvaranje je podloga za donošenje strateških odluka za Ministarstvo poljoprivrede, ali isto tako i stvaranje utemeljenih podloga za gospodarske subjekte u donošenju strateških odluka za razvoj unutar sektora. Projekt bi se realizirao u suradnji sa Zavodom za vinogradarstvo, vinarstvo i voćarstvo – Odjel za vinarstvo.

- Novi projekt:

Analize pojedinih biljnih proizvodnji s naglaskom na proizvodnju bilja za ekološku zaštitu - određivanje ključnih čimbenika poslovnog uspjeha te projekcija poslovnih rezultata i određivanje ekonomske vrijednosti uzgoja bilja za proizvodnju sredstava za ekološku zaštitu. Vrijeme trajanja projekta je jedna godina; desk istraživanje.